

Програма кандидата на посаду директора Інституту газу НАН України
д.т.н. П'яних Костянтина Євгеновича

Діяльність дирекції має вирішувати проблеми Інституту та створювати умови для професійного зростання колективу, збільшення значення Інституту та кожного окремого науковця в наукових, промислових та керівних колах. Базою програми є аналіз ситуації, яка склалася в Інституті на теперішній час.

Сучасний стан Інституту газу.

1. Колектив

Здобутки:

- є колектив науковців з великим досвідом за широким спектром наукових проблем, пов'язаних не тільки з використанням та транспортуванням природного газу;
- є керівники та працівники служб, які добре знають специфіку Інституту та підтримують його інфраструктуру в працездатному стані;

Проблеми:

- Загальна кількість працівників та кількість наукових працівників стабільно зменшується. Скорочення склало по загальній кількості на 33%, по науковим співробітникам - 26%;
- середній вік працівників стабільно зростає, багато років існує кадрова проблема з молоддю, тільки 18 наукових працівників молодше 35 років, величезний досвід провідних спеціалістів Інституту передавати нікому;

2. Наукові напрямки

Здобутки:

- ми можемо пишатися широким спектром напрямків досліджень, які з успіхом проводяться в Інституті;
- робота ведеться в напрямках, які є актуальними для економіки країни та відповідають розвитку світової науки;
- в Інституті проводяться фундаментальні дослідження та виконуються прикладні розробки. Висока кваліфікація науковців забезпечує можливість широко використовувати математичне моделювання як важливий інструмент досліджень. При цьому використовуються як комерційні програмні продукти так і власні розробки;
- є зв'язки з промисловістю, що дає можливість впроваджувати розробки Інституту на підприємствах України;
- Інститут газу є відомим науковим підприємством з доброю репутацією.

Проблеми:

- співпраця з науково-дослідними інституціями та окремим науковцями розвинених країн вкрай обмежена;
- результати досліджень публікуються здебільшого в українських виданнях. Роботи науковців Інституту відомі обмеженому колу фахівців здебільшого з України та країн бывшего СРСР;
- неухильно скорочуються можливості Інституту по впровадженню розробок на промислових підприємствах.

3. Інфраструктура

Здобутки:

- Інституту належить цілісний комплекс до якого входять будівлі основних корпусів, приміщення для проведення експериментальних досліджень, гаражі, ремонтні майстерні, котельня та інш.;
- за останні роки дирекцією вирішено проблему з базою відпочинку у с. Бузова, робляться кроки по створенню житлового комплексу на території по вул.Гонти 1.

Проблеми:

- будівлі практично не опалюються;
- більшість приміщень потребує ремонту, є проблеми з дахом, вікнами, інженерними системами;
- багато приміщень, які не використовуються чи використовуються неефективно;
- документальне оформлення території по вул. Дегтярівська 39 не завершено;
- у вирішенні питання по створенню житлового комплексу на території по вул.Гонти 1 інститут веде пасивну політику. Договір підписано і вся ініціатива передана компанії-виконавцю. Інститут очікує на їх кроки та реагує на їх запити чи пропозиції.

4. Фінансовий стан

Здобутки:

- останні роки Інститут отримує фінансування за бюджетною програмою 6541230;
- Інститут стабільно отримує фінансування за програмами Академії наук.

Проблеми:

- бюджетне фінансування не покриває поточні видатки Інституту;
- надходження від господарчих договорів та оренди постійно скорочуються та за результатами діяльності у 2020 році сумарно не перевищували 10% від сукупних фінансових надходжень Інституту;
- робота за неповного робочого тижня суттєво знижує ефективність роботи науковців, розхиляє трудову дисципліну;
- розмір тарифних ставок та реальні фінансові можливості Інституту створюють величезні проблеми під час пошуку працівників як в науковій підрозділі так і на посади у технічні служби;

5. Матеріальне забезпечення

Здобутки:

- в рамках створення центру колективного користування приладами придбано газовий хроматограф Agilent 6890N та сорбометричну станцію Autosorb-IQ-MP;
- окремі підрозділи мають та використовують експериментальні стенди, обладнані лабораторії, газоаналізатори, масу спеціалізованого обладнання;
- можливості Інституту по впровадженню розробок підтримуються власним дослідним виробництвом.

Проблеми:

- лабораторія не сертифікована та використовується обмежено;
- сорбометрична станція Autosorb-IQ-MP не використовується через відсутність підготовленого для роботи на ньому персоналу;
- інформація про наявні прилади, їх стан та можливості використання практично не розповсюджується за межі наукових відділів;
- стенди, які вже не використовуються і не мають перспектив до відновлення займають площі та є потенційно небезпечними;
- обладнання, навіси, прилади, меблі та матеріали, які вже вийшли з ладу перебувають на балансі Інституту, заповнюючи склади та приміщення.

6. Інформаційні можливості Інституту

Здобутки:

- Інститут зберіг власний журнал. Ведеться робота по включенню його в науко-метричні бази;
- створено та підтримується сайт Інституту;
- проводиться оптимізація використання інтернет-ресурсів, більшість комп'ютерів підключено до єдиного провайдера, встановлено сервер;

Проблеми:

- сайт не є робочим інструментом Інституту, на ньому не представлено інформацію про роботи Інституту, розробки, партнерів, проекти;

Основні задачі дирекції та шляхи їх вирішення.

Ключовими задачами дирекції є

1. Колектив

Максимальне залучення молоді у виконання досліджень. Пошук проектів та організація роботи по їх виконанню з максимально широкими повноваженнями молодих наукових співробітників. Керівники відділів, старші товариші мають виконувати здебільш консультативні та порадачі функції. З керівників не знімається необхідність контролю та відповідальність за виконання роботи але вони мають виходити з того, що молоді необхідно вчитися приймати самостійні рішення, виконувати власні проекти. Плановий результат: збільшення активності молоді, набуття досвіду, розширення контакті.

Пошук робіт та проектів, в яких співробітники Інституту виступають у якості експертів за напрямками, що є їх спеціалізацією. Велика кількість закордонних грантових програм не співпрацює з державними установами. Дирекція має допомагати в пошуку таких програм, підтримувати своїх співробітників для входження в такі програми та під час їх виконання. Плановий результат: досвід співпраці в рамках грантових проектів, фінансова підтримка робітників, розширення можливості впровадження власних та інших розробок Інституту.

Створення можливості додаткового фінансування молодих працівників, які знають та використовують у своїй роботі іноземну мову. Плановий результат: офіційна можливість збільшити оплату праці молоді, залучити працівників Інституту до пошуку інформації, проектів, створенню нових зв'язків з науковими організаціями та науковцями розвинених країн.

Формування в колективі розуміння, що заробітна плата в Інституті жорстко пов'язана з характером та результатом робіт. Перед дирекцією та науковою радою ставиться задача зробити обов'язковими проведення семінарів у відділах з обговоренням задач, проектів, короткими доповідями керівників груп та виконавців відокремлених тем про хід робіт, підготовку публікацій, проблеми, тощо. Керівники відділів мають використовувати цю інформацію для контролю виконання робіт та підключення в разі необхідності наукової ради та дирекції з метою вирішення поточних проблем. Плановий результат: зростання підвищення результативності наукової діяльності, зростання інформованості наукової ради та дирекції про хід виконання робіт.

Збереження спеціалізованої наукової ради. Плановий результат: можливість підготовки спеціалістів в Інституті.

Фінансування: всі перелічені вище заходи додаткового фінансування не потребують.

Залучення студентів у роботи Інституту. Одним з ключових є пропозиція про прийняття рішення, за яким частина фінансування по прикладним розробкам, які фінансуються Академією спрямовувати на оплату роботи студентів для їх виконання. Пропонується більш тісне співробітництво учбових закладів та Інституту. Намічені конкретні шляхи такої співпраці з теплоенергетичним факультетом КПІ. Плановий результат: залучення молоді та через неї викладачів учбових закладів у роботи Інституту, поширення інформації про роботи Інституту. Фінансування: має бути проведено з договорів по прикладним розробкам, які фінансуються Академією. Цей ресурс відібрано через те, що такі проекти як правило довготривалі і дають можливість виконувати роботи без жорстких термінів виконання, що важливо при роботі зі студентами. За бажанням керівників відділів можуть бути обрані інші джерела оплати, але вони мають бути передбачені.

2. Наукові напрямки

Збереження наукових напрямків, більш активний пошук проектів, маючи на увазі два відокремлених напрямки: фундаментальні дослідження та прикладні розробки. Плановий результат: збереження широкого спектру напрямків робіт Інституту та напрацювань колективу науковців

Виділення групи співробітників Інституту, завданням яких є відслідковування грантів, проектів, тендерів, що проводяться за різними науковими програмами, а також в рамках проведення робіт вітчизняними компаніями. Обговорити та опрацювати методіку взаємодії цієї групи та дирекції/вченої ради/відділів. Опрацювати схему преміювання співробітників по проектах, за якими розпочато фінансування. Прийнятними вважаються всі види співпраці - від

проекту для Інституту до проекту для науковця. Обов'язкові вимоги - робота має бути за науковим напрямком, який є профільним для науковця, не заважати та створювати умови для виконання проекту що виконується за базовим фінансуванням цього підрозділу/науковця. Дирекція організовує зв'язок з комерційними відділами вітчизняних компаній та службами для інформування про можливості Інституту та включення його в розсилку по тендерам на виконання робіт за напрямками досліджень Інституту. Плановий результат: збільшення активності Інституту в пошуку фінансування наукових досліджень та впровадження розробок, розширення інформації про Інститут та підвищення його пізнаваності. Фінансування: за результатами роботи з проектів, які почали виконуватись

Включення науковців Інституту в законодавчу діяльність. Співробітники Інституту є висококваліфікованими спеціалістами за різними напрямками, більшість яких є критичними для України. Є спеціалісти, які вже мають досвід такої роботи. Для Інституту важливо використовувати цей потенціал через участь у робочих групах, доповіді неформальні контакти, інші форми співпраці. Плановий результат: підвищення авторитету та пізнаваності Інституту. Фінансування: заходи додаткового фінансування не потребують.

3. Інфраструктура

Документальне оформлення території по вул. Дегтярівська 39. Активізація роботи по наведенню порядку на території Інституту. Забезпечення знесення аварійних навісів, складів, розчищення площадок, вивезення відходів. Плановий результат: поява площадок для паркування, підвищення безпеки перебування на території, покращення стану території. Фінансування: за рахунок накладних витрат.

Забезпечити активну позицію Інституту при вирішенні питань створення житлового комплексу на території по вул. Гонти 1. Попередні обговорення показали зацікавленість декількох компаній у проведенні робіт по створенню там житлового комплексу. Підприємство, з яким у 2018 році підписано договір вже двічі перенесло строки виконання першої стадії робіт. Навіть факт обговорення з іншими підприємствами-забудовниками дасть позитивний ефект. Плановий результат: пришвидшення будівництва та виконання інших умов Договору контрагентом Інституту, створення службового житла для співробітників Інституту до 2026 року. Фінансування: заходи додаткового фінансування не потребують.

Пошук потенційного інвестора для будівництва на ділянці в селищі Бузова. Використання цієї можливості для отримання позитивних для Інституту результатів. Важлива основа діяльності дирекції є розуміння того факту, що земельна ділянка у селищі Бузова це актив, який має бути використаний на користь Інституту. Плановий результат: не визначений. Фінансування: може бути проведено за рахунок накладних витрат у разі гарантованої передачі ділянки під вигідний для Інституту та Академії проект.

4. Фінансовий стан

Важливим вихідним положенням є розуміння, що Президія Академії наук вже робить все можливе для забезпечення фінансування інститутів. Аналіз, проведений науковцями Інституту показав, що у Відділенні фізико-технічних проблем енергетики НАН України кошти між інститутами розподіляються рівномірно. Задачами дирекції у галузі фінансів є забезпечення збільшення надходжень та ефективне використання коштів.

За рахунок активізації пошуку грантів, участі у тендерах (розділ «Колектив») планується зростання об'ємів робіт, які виконуються підрозділами Інституту. При цьому планується запровадження гнучкого підходу до нарахування накладних витрат. Інститут та його співробітники мають стати знаними для підприємців України, керівників та ключових виконавців програм, які фінансують фонди розвинених країн. Таким чином, Науковці Інституту мають впроваджувати свої розробки/просувати свої ідеї, маючи підтримку Інституту. Якщо робота є важливою, а її фінансування обмежене, то рішенням наукової ради вона може виконуватись нульовими накладними витратами. **Цікава ідея!** Плановий результат: зростання авторитету та пізнаваності Інституту, розширення зв'язків науковців, набування досвіду. Фінансування: не потребує.

Активізація пропозицій приміщень Інституту для здачі в оренду шляхом розміщення пропозицій на інтернет ресурсах. Перевага віддається спорідненим структурам, вузькоспеціалізованим лабораторіям, підприємствам енергетичної галузі, керівним підрозділам промислових підприємств, представництвам іноземних фондів та компаній. Разом з орендною платою Інститут має отримати розширення контактів та можливості співпраці. Передбачається можливість передачі в оренду як окремих кімнат, так і поверхів. Оренда будівлі в цілому виключена. Втілення цього підходу потребує рішення вченої ради та переведення частини співробітників та обладнання у інші кімнати. Плановий результат: збільшення надходжень від оренди, активізація зв'язків із спорідненими структурами/замовниками. Фінансування: можливе за рахунок накладних витрат у разі переведення співробітників у інші приміщення.

Активізація співпраці з інвесторами при виконання проектів для третіх сторін. За цією схемою Інститутом вже виконано п'ять проектів. Модель такої співпраці підтвердила свою надійність. Розглядаються також інші моделі співпраці. Плановий результат: збільшення надходжень за господарчими договорами Фінансування: можливими витратами можуть бути юридичні послуги з оплатою за рахунок накладних витрат.

5. Матеріальне забезпечення

Сертифікація лабораторії для визначення характеристик газоподібних палив та біопалив, аналіз доцільності ремонту, освоєння та включення в склад сертифікованої лабораторії сорбометричної станції Autosorb-IQ-MP, пропозиція можливостей лабораторії науковцям та підприємствам. Плановий результат: збільшення надходжень за господарчими договорами, збільшення контактів з підприємствами та науковцями. Фінансування: необхідна оцінка витрат та виділення коштів. Попередній аналіз показує, що сертифікація лабораторії економічно обґрунтований проект.

Наведення порядку зі списанням застарілого обладнання, меблів, матеріалів. Зменшення кількості різноманітних залишків та території та в кімнатах Інституту є важливою складовою приведення всього господарства підприємства в робочий стан. Плановий результат: зменшення захаращеності приміщень та території, зменшення об'єму документації, що перебуває у обігу в Інституті Фінансування: додаткового фінансування не потребує.

6. Інформаційні можливості Інституту

Активізація інформаційної роботи, спрямованої на розповсюдження матеріалів про розробки, напрямки досліджень та виконані Інститутом проекти. Доопрацювати сайт Інституту, передбачивши розділи «Проекти», «Партнери». Сайт Інституту має не тільки розказувати хто ми, а й містити інформацію про проекти, які ми виконали та виконуємо, пропозиції наших можливостей. Необхідна правильне структурування даних, можливо проведення робіт про підвищення рейтингу Інституту в листі результатів пошуку за ключовими словами. Плановий результат: збільшення появ Інституту в інформації за результатами пошуку ключових для Інституту розробок. Фінансування: потребує аналізу витрат та додаткового фінансування, джерело визначається за результатами аналізу.

Продовжити роботу по включенню журналу до науко-метричних баз. Забезпечити розсилку частини тиражу компаніям та науковим підрозділам, з якими співпрацює Інститут. Створити внутрішню базу адресатів такої розсилки, надавши можливість ініціювати та змінювати її керівникам підрозділів. Запропонувати публікації в журналі колегам-науковцям з закордонних наукових закладів. Плановий результат: розширення інформації про роботи Інституту. Фінансування: потребує додаткового фінансування за рахунок накладних витрат.

Завершення робіт з оптимізація використання інтернет-ресурсів, використання серверу для забезпечення можливості доступу до інформації співробітникам та керівникам у відповідності до допуску. Заведення, збереження ключовим інформації з можливістю її аналізу та використання без створення паперових копій у внутрішню інститутській базі. Ведення бази даних матеріальних та фінансових ресурсів, договорів. Плановий результат: забезпечення можливості аналізу руху матеріальних цінностей та фінансових витрат за напрямками, реагування на виклики. Фінансування: виконується на існуючій базі власними ресурсами.

Програма передбачає активну участь співробітників Інституту у її виконанні. Очевидно, що тільки спільні зусилля дозволять зберегти Інститут та зробити його справжньою опорою для Вашого подальшого професійного зростання. Наша спільна задача зробити так, щоб роботи Інституту газу НАН України асоціювались зі словами «передовий досвід, якість, результат», а працівники Інституту були широко відомі в Україні і світі.